

Saulėta, dieną 36°, naktį 25°.
Saulė teka 6:08, leidžiasi 5:52

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100

Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVI

Price 10c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Kovo-March 12 d., 1970 m.

Kaina 10c

60

KAMBODIJOJ PUOLĖ KOMUNISTŲ AMBASADAS

KALIFORNIJOS GUBERNATORIUS PRADĖJO RINKIMŲ KAMPANIJĄ

SACRAMENTO. — Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan vakar oficialiai paskelbė, kad jis kandidatuoja antram terminui. Jo pranešimas radijo bangomis, spaudos konferencijoje ir televizijoje buvo kartu ir rinkiminės kampanijos pradžia. Respublikonų partija kito tokio kandidato Kalifornijoje neturi, todėl Reaganui teks kovoti prieš demokratų partijos kandidatą Jess Unruh. Mažai kas Kalifornijoje abejoja, kad Reaganas nelaimėtų. Jis laikomas labai stipriu kandidatu. Reikia prisiminti, kad Reaganas 1966 metais lengvai laimėjo prieš demokratą Edmund Brown, surinkdamas visu milijonu balsų daugiau. O Brownas 1962 metų rinkimuose panašiai lengvai nugalėjo dabartinį prezidentą Richardą Nixoną.

Stebėtojai klausia, kas daro Reaganą tokiu stipriu politiniu kandidatu. Vieni sako, kad jis, senas ir patyręs Hollywoodo aktorius, patinka masėms. Viešose pasirodymuose jis sudaręs įspūdį, jog kalba tik vienam klausytojui, atskiram televizijos žiūrovui. Jis kalba taip, lyg būtų tvirtai įsitikinęs į tai, ką sako. Net patys didžiausi jo kritikai negali jam prikišti nenuoširdumo ar politinio nesąžiningumo.

Kitas gubernatoriaus privatumas esąs tas, kad jo įsitikinimai ir pažiūros sutampa su Kalifornijos vidurinės klasės įsitikinimais. Savo pirmaisiais tarnybais metais jis suvaržė valstijos biurokratijos augimą, paskyrė piliečių priežiūros tarybas, kurios patarė sutaupyti įvairiose srityse nemažai pinigų. Buvo sutaupyta apie 200 milijonų dolerių. Per pirmus trejus Reagano valdžios Kalifornijoje metus valdininkų skaičius nepadidėjo, nors gyventojų skaičius padidėjo 20 milijonų žmonių.

Reaganas savo įtaką parodė ir švietimo institucijose. Jo paskirti asmenys pradėjo kontroliuoti valstijos švietimo tarybas, jis pats pradėjo kontroliuoti Kalifornijos universiteto regentus ir pravedė planą imti už mokslo pinigus, kaip kitose Amerikos valstijose.

Kalifornijos legislatura dabar yra visiškai respublikonų rankose, nors anksčiau to nebuvo. Dėl to irgi kreditas atiduodamas Reaganui.

Viešosios opinijos apklausinėjimas Kalifornijoje rodo, kad 75% piliečių galvoja, jog Reaganas gerai ejo savo pareigas. Vasario mėnesio apklausinėjimai rodo, kad 65% balsuotojų žada balsuoti už Reaganą ir 36% žada balsuoti už demokratą Unruh.

Demokratai patys mato, kad jiems nelengva bus išmesti Reaganą iš gubernatoriaus kėdės. Jo šalininkai turtingi, respublikonų partija turi pinigų. Gubernatoriaus paskelbimas, kad jis kandidatuoja, buvo vienu sykiu padarytas per 15 televizijos stočių, kur buvo rodomas 13 minučių ilgumo filmas ir per 25 radijo stotis. Visą savaitę šis įvykis buvo skelbiamas visuose Kalifornijos laikraščiuose. Tokios apimties kampanija kainuoja partijai milijonus dolerių.

Slovakai apgynė katalikų kunigą

VIENA. — Čekoslovakijoje, Zazriva kaime, netoli Zilinos miesto įvyko kaimo gyventojų riaušės, kuriose buvo sunkiai sužeistas vienas milicininkas. Jį primušė, kai jis atėjo suimti vietinio katalikų kunigo Albino Senaj.

Čekoslovakų žinių agentūra skelbia, kad Slovakijoje viešpa-

IS VISO PASAULIO

BERLYNAS. — Du jauni vokiečiai: vyras ir žmona bandė priversti Rytų Vokietijos lėktuvą skristi į vakarus. Jiems nepavyko, nes po kelių panašių pabėgimų iš komunistinių valstybių, buvo sustiprinta lakūnų apsauga. Lėktuvui pradėjus leistis Rytų Berlyne, abu bėgliai nusišovė. Jie buvo tik 20 metų amžiaus. Jie vėčiau pasirinko mirtį, o ne gyvenimą „komunistiniame rojuje“.

ORCHARD LAKE. — Vienas jaunas Michigano vyras, nenorėdamas tarnauti amerikiečių kariuomenėje, savanoriškai išvyko į Laosą, padėti vietiniams gyventojams. Pathet Lao komunistai, nepatikę, kad jis amerikietis pabėgėlis, taikina žmogus ir jį sušaudė. Panašiai Laosą žuvo jau šeši amerikiečiai — Tarptautinės Savanoriškos Tarnybos nariai.

MILWAUKEE. — Čia šv. Luko ligoninėje praktikuojasi žinomas P. Afrikos chirurgas Christian Barnard. Kurį laiką jis lankysis ir Marquette Medicinos mokykloje.

AMERICAN FALLS. — Ūkininkai reikalaujami, kad būtų pakeltos bulvių kainos, sukrovė tris milijonus svarų bulvių, aplaistę jas 300 galonų dyzelinės alyvos ir sudegino.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos prezidentas Medici paskelbė, kad karinė vyriausybė su nepaprastomis prezidento galiomis valdys Braziliją, kol bus įvykdyti ekonominio, socialinio ir politinio Brazilijos veido pakeitimai.

KOUROU. — Prancūzų Ginejoje buvo į erdves iškeltas vokiečių gamybos satelitas. Jį iškelė prancūzų raketa. Tai jau penktas sėkmingas Prancūzijos raketų skridimas į erdvę.

ROMA. — Jėzuitų žurnale „Civiltà Cattolica“ vienas viešasis rašas apie nacių šnipus Vatikane II-jo Pasaulinio karo metu. Čia veikusias net penkios šnipų grupės, iš kurių geriausias šnipus turėjęs Gestapas. Jo svarbiausias agentas buvęs Albert Hartl, buvęs kunigas, užėmęs Gestape aukštą vietą. Straipsnyje sakoma, kad nors Vatikano pareigūnai būvę apsupty agentų, šie nelaimėję jokių svarbesnių žinių.

taujas klerikalizmas ir politikuo-janti katalikybė, kurią „reikia sutvarkyti“.

Valdžios organai sako, kad kun. Sonaj, nepaisydamas įspėjimų ir net patarimų iš savo bažnytinės vyresnybės, toliau piktinaudojo savo padėti politinei veiklai.

Pagarsėjęs Pietų Afrikos chirurgas, širdžių perkėlimo operacijų specialistas dr. Christian Barnard savo širdį atidavė naujai žmonai, 19 metų Barbarai. Jis ją vedė, išsiskyręs su senąja žmona, Valentino dieną. Medaus mėnesį jie praleidžia Italijoje.

PIETŲ VIETNAME ŽUVO TRIS KART DAUGIAU JAV MARINŲ KAIP KORĖJOJ

DA NANGAS. — Amerikos marinai Pirmojo korpuso rajone, Pietų Vietname šiaurėje, perdavė to rajono vadovybei ir kontrolei JAV armijai. Marinių generolas Herman Nickerson atidavė komandą armijos generolui Melvin Zais. Jis vadovaus 150,000 amerikiečių karių, iš kurių po balandžio 15 d. bus tik 42,000 marinių. Amerikos marinai laikė sunkiausią fronto dalį, prie demilitarizuotos zonos. Jie prižiūrėjo penkias P. Vietnamo provincijas, kuriose apstu džunglių ir kalnų. Daugiausia marinių Vietname buvo 1965 metų pavasarį, kada jų skaičius siekė 84,000 vyrų.

Marinai buvo pirmieji Amerikos kovos daliniai Vietname. Jie išsikėlė, pagal senas marinų tradicijas, iš jūros, netoli Da Nango. Šis karas mariniams buvo gan nuostolingas. Žuvo 12,467 marinai, kas yra tris kartus daugiau už Korėjos karo žuvusius. Tik II-me Pasauliniame kare žuvo daugiau — 19,733. Marinių daliniai Vietname pačiame savo stiprume sudarė tik 15% visų amerikiečių dalinių, tačiau žuvusiais jie sudaro trečdalį visų žuvusių amerikiečių.

Daug kas kritikuoja karinę vadovybę dėl šitokio marinų įgėg netaupymo. Marinai tradiciniai yra buvę staigiu, frontinių puolimų vykdytojai. Tokiam puolimui marinai yra treniruojami, tokio tipo kovoms jie yra apginkluoti. Šiame kare iš marinių buvo reikalaujama pratęsto karo veiksmų, apkasinio karo džunglėse ir kalnuose. Kritikai tvirtina, kad marinių daliniai netinka ilgam karui, jų kovos stilius esąs kitoks.

Vienas marinių kapitonas pareiškė, kad marinai nėra gynybos organizacija, bet puolimo mašina. Jis palygino kovas Vietname ir futbolo rungtynes. Kiekviena komanda turi savo puolimą ir gynimą. Marinai buvo treniruojami tik puolimui, o Vietnamie jiems teko ginti užimtas pozicijas, fortus ir bazines. Dėl tokiu netinkamu jų panaudojimo atsiradė ir neproporcingi nuostoliai.

Gamino bombas

NEW YORKAS. — Prieš kelias dienas viename Greenwich Village name įvyko sprogimas, buvo rastos negyvas žinomas SDS jaunimo organizacijos veikėjas Theodore Gold, 23 metų. Po sprogimo vanduo apliejo namo rūšį. Dabar, kada vanduo buvo išvalytas, rūsyje buvo rasta „pakankamai dinamito visam

Izraelio turizmas neša daug pajamų

JERUZALĖ. — Izraelis vilioja užsienio kapitalą ir siūlo užsieniečiams statyti Izraelyje turizmo įrengimus: viešbučius, motelius, atostogų centrus, plaukymo, laivelių, slidinėjimo, kurortinius centrus.

Izraelyje šiuo metu vyksta turizmo ministeris papasakojo, kad arabų puolimai ir partizanų veikla nesumažino turistų skaičiaus. Šiais metais Izraelį lankė 30% daugiau užsieniečių, negu pernai per tą patį laiką. Vis daugiau atvyksta jaunų žmonių, kuriems pavojus esąs viena iš atostogų pramogų. Vis dažniau atvyksta krikščionių ekskursijų lankyti šventųjų vietų. Turizmas Izraeliui jau tapo svarbiausiu pajamų šaltiniu, atnešęs pernai daugiau už apelsinų auginimą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Kambodijos valstybės galva princas Sihanouk iš Paryžiaus, kur jis vieši, planavo važiuoti į Maskvą ir į komunistinę Kiniją. Sužinojęs apie demonstracijas namie, jis pakeitė planus ir išvyko į Kambodiją.

◆ Philadelphia policija padarė kratą Juodųjų Panterų būstinėje. Čia rado nemažai ginklų ir šovinių. Septyni asmenys suimti, jų tarpe trys nepilnametės merginos.

◆ Iš Ohio pakilęs lėktuvas ginkluoto vyro buvo priverstas skristi su 106 asmenimis į Havana, Kubą. Kitame atvejuje grupė vyrų pagrobė lėktuvą su 79 keleiviais.

◆ Austrijoje du lenkai, kurie ore pagrobė lėktuvą ir atsikrdo į Vieną, buvo teismo nubausti po 2 metus kalėjimo. Atlikę bausmę, jie galės pasilikti Austrijoje.

◆ Izraelio kabinetas svarstė, kodėl Amerika neparduoda Izraeliui žadėtų lėktuvų. Galimas daiktas, kad bus pasitarimams atšauktas Izraelio ambasadorius Washingtonė Rabin.

◆ Čilės prezidento rinkimų kampanijoj susumušė dviejų partijų šalininkai, keturi asmenys buvo sužeisti.

◆ Warren, Mich., General Motors bendrovės 13 aukštų pareigūnų važiuoja elevatoriu. Šiam staiga sugedus ir nukritus du aukštus, visi 13 buvo sužeisti.

blokui susprogdinti“, — sako policijos pareigūnai. Be to rastos jaunos merginos kūnas be rankų ir be kojų.

Dvi SDS narės, gyvenusios su Goldu, kaž kur dingo. Spėjama, kad Goldas žuvo gamindamas bombas.

3,500,000 patentų

WASHINGTONAS. — Amerikos patentų įstaiga surengė mažas ceremonijas, įteikdama savo 3,500,000-tąjį patentą. Jį gavo Bell laboratorijų matematikas, radijo bangų specialistas.

Atskiri išradėjai yra labai svarbūs viso krašto pažangai. Amerika tokių išradėjų yra nemažai turėjusi. Nuo 1836 metų, kada buvo pradėta išradimus registruoti ir išduoti patentus per pirmus 75 metus buvo užregistruota vienas milijonas patentų. Antrajam milijonui bereikėjo 25 metų, taip pat ir trečiajam. Patentą nr. 3,000,000 gavo General Electric Co. inžinierius. Spėjama, kad pasiekti keturis milijonus truks tik apie 7 metus. Bell laboratorijos turi užregistruojusios 17,000 patentų.

LONDONAS. — Ištuštinus vieną vandens rezervuarą netoli Londono, dugne buvo rasta 1,560 svarų vokiečių bomba, nesproguosi dar nuo II-jo Pasaulinio karo laikų.

CUTTACK. — Indijoje smarkiai didėja gyventojų skaičius. Rekordus sumušė Cuttack kaimas, kur per vieną dieną gyventojai padaugo 7%. Per tą dieną gimė 21 naujagimis vos 300 gyventojų turinčiame kaime.

KAMBODIJOJE DEMONSTRACIJOS PRIEŠ VIET CONGĄ IR Š. VIETNAMĄ

PHNOM PENH. — Kambodijos sostinėje tūkstančiai žmonių demonstravo prieš komunistų dalinius Kambodijoje. Minia žmonių puolė Viet Congo atstovybę ir Šiaurės Vietnamo ambasadą. Pastatams buvo padaryta daug žalos, visi dokumentai ir baldai išvilkti gatvėn ir sudeginti. „Eikite namo, nesvarūs vietcongiečiai!“ — sakė minios plakatai — „Jūs norite suvienaminti Kambodiją“. Atstovybės ir ambasadų tarnautojai greit pabėgo į savo privačius namus. Kai kurie komunistų diplomatai grasino miniai granatomis, kai jauni demonstrantai priartėjo prie jų namų. Gatvėje buvo sudegintos abiejų atstovybių vėliavos ir iškeltos jų vietojė — Kambodijos.

Žydai nepasiduoda partijos drausmei

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje atsirado drąsių žydų, kurie pareikalavo, kad vyriausybė sušautų dar vieną žydų atstovų susitikimą su užsienio spauda. Užsienio reikalų ministerijos spaudos direktoriui Zamiatinui buvo įteiktas žydų laiškas, kurį pasirašė 39 asmenys: daktarai, inžinieriai, mokslininkai, šeimininkės ir darbininkai. Jų amžius tarp 20 ir 50 metų. Kartu su raštu pridėti visų adresai, užsiėmimas ir kitos žinios. Šeši iš jų 39 parašė laišką „New York Times“ laikraščiu.

Ši žydų grupė sako, kad sovietų žydų dauguma pėsti eitų, viską paliktų ir visko išsižadėtų, jei tik jiems būtų leista vykti į Izraelį.

Viešame pareiškime ši žydų grupė protestuoja, kad buvusioje spaudos konferencijoje buvo atstovaujama tik nedidelei sovietų žydų grupei. Jei jie nori asimiliuotis su rusais, jei jie nenori niekur išvažiuoti, tai jų provokatus reikalingas, tačiau apie 80,000 šeimų su bendru 240,000 asmenų skaičiumi per paskutinius dvejis metus prašė leidimo išvažiuoti, tačiau to leidimo negavo. Visi 39 pasirašiusieji argi prašė leidimo. Jų prašymai būvę atmesti.

Pabaigoje 39 žydai sako, kad jie nenorį prarasti savo tautinių sąvaidų ir dvasinio savo ryšio su savo tauta. Praėjusios savaitės pareiškimą padarė sovietų žydai pasiekę aukštą poziciją, nors jie žydai, tačiau tai ir viskas ką jie gali parodyti. Jų žydiška kilmė nebereikšmia, kad jie turi ką bendro su žydų tautine kultūra, — sakoma šiame 39-nių pareiškime.

Maghrėb valstybių sąjunga nepavyko

RABATAS. — Jau aštuoneri metai, kai šiaurės Afrikos arabų valstybės kalba apie ekonominę ir politinę sąjungą. Marokas, Tunisas, Alžiras ir Libija seniai planuoja panaikinti muitus, panaikinti prekybos kvotas ir siekti pramonėje bendro planavimo. Numatytas ir tokios sąjungos vardas: „Maghrėb valstybės“.

Jau aštuntąjį kartą tų valstybių konferencija buvo atidėta, nes Libijoje pasikeitus valdžiai ir „revoliucinei“ karininkų vyriausybei pradėjus daugiau glautis prie Egipto ir Sudano, Libija nutarė nebeprisidėti prie planuotos sąjungos.

Tą sąjungą labai stūmė Prancūzija, nes jos įtaka tose valstybėse yra gan didelė. Marokas

Šis Kambodijos žmonių nuotalkos prieš komunistus išsivėrimas įvyko po nesuipratimų Kambodijos — Pietų Vietnamo pasienyje, kur Kambodijos valdžia privertė Viet Congą pasitraukti iš vienos jų bazės Kambodijos pusėje. Kai kur patys Kambodijos pasienio gyventojai bando išvaryti komunistus iš jų saugių slėptuvių. Iš čia komunistai eina į Vietnamo pusę ir ten vykdo savo uždavinius. Kada amerikiečiai juos persekioja, jie vėl grįžta į Kambodiją.

Kambodijos vyriausybės politika visada buvo palanki komunistams, negu amerikiečiams. Ne kartą amerikiečių artilerija atsakė į komunistų salves iš Kambodijos. Lėktuvai ar helikopteriai kartais persekioja priešą ir Kambodijos pusėje. Neseniai Amerikos televizija rodė Kambodijoje amerikiečių padarytus nuostolius, sugriautus ūkininkų pastatus, sodus bei gumos plantacijas be lapų, kurie nukritę amerikiečių chemikalų nudeginti.

Kambodijos gyventojų demonstracijos, greičiausia, neįvyko be vyriausybės žinios ir pritarimo. Tas gali reikšti, kad ji keičia savo prokomunistinę laikyseną ir pati dės daugiau pastangų išvaryti komunistus iš savo teritorijos, iš jų saugių slėptuvių.

Didina spaudimą Rodezijos valdžiai

SALISBURY. — Rodezijos valdžia, atsiliepdama į žinią, kad bus uždarymas JAV konsultatas, pareiškė, kad tas uždarymas apgailestautinas, tačiau jis neturės daug reikšmės nei Rodezijai nei jos gyventojams.

Italija ir Olandija irgi paskelbė uždarančios Rodezijoje savo konsultatus. Manoma, kad panašiai pasielgs Vakarų Vokietija ir Prancūzija, kurios vyriausybės konsultato klausimą studijuojanti.

Sveicarijos vyriausybė pranešė, kad jos padėtis Rodezijos atžvilgiu neišsikeis ir konsultatas veiks toliau. Sveicarija pripažino Rodezijos vyriausybę.

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdis, sušauktas Rodezijos reikalams svarstyti, buvo atidėtas, kol atvyks Alžiro, Senegalio ir Zambijos ministrai.

POZZUOLI. — Italijoje Pozzuoli gyventojai bėga iš savo namų, nes žemė pradėjo judėti. Vienur ji kyla, kitur smunka. Gyventojai yra netoli ugnikalnio. Miestas yra kaip „sėdėti ant bombos“.

ir Tunisas ragina steigti sąjungą be Libijos, tačiau su tuo nesutinka Alžiras.

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Dloco metinis susirinkimas

Detroito Lietuvių Organizacijos Centro narių — organizacijų atstovų metinis susirinkimas yra šaukiamas šį sekmadienį, kovo 15, Lietuvių namuose. Jo pradžia — 12 val. Čia bus padaryti pranešimai apie pereinamąjį metų veiklą bei praėjusį Vasario šešioliktosios minėjimą. Svarstant ateities veikimo planus, girdėjau, bus bandoma įkurti specialią komitetą politikos poreikiams studijuoti ir retkarčiais diskutuoti. Taip pat bus aptartas Steigiamojo Seimo paminėjimo reikalas. Pagaliau, bus renkama nauja valdyba. Iš visko atrodo, jog susirinkimas bus labai svarbus ir įdomus. Po susirinkimo dabartinė valdyba ruošia kavutę už užkandžiais visiems atstovams bei svečiams. Ta kavutė, žinoma, atėjusiems nieko nekainuos.

Valdyba primena, jog esama organizacijų, kurios savo atstovų į Dloca 1970-tiems metams dar nėra paskyrę, arba dar nėra pasiuntę jų mandatų bei mokesčių. Tokios organizacijos yra prašomos atstovus nedelsiant paskirti, o tie atstovai, atėję į metinį susirinkimą, prašomi pasiskirti raštą asmeniškai pristatyti ir užsiregistruoti. Į susirinkimą yra kviečiama ir šiaip visuomenė.

Buvo svarbus SLA 352-ros kuopos susirinkimas

Kovo 1 d. Lietuvių namuose įvyko SLA 352-ros kuopos susirinkimas, kurio metu buvo atlikta pora svarbių dalykų: balsuota už kandidatų į SLA Pild. Tarybą ir išrinkti atstovai į 1970 m. SLA seimą.

Susirinkime dalyvavo 48 kuopos nariai, turį teisę balsuoti. Pabalsuota buvo sekančiai (SLA

Pild. Tarybos rinkime): už kandidatą į prezidentus Povilą Dargį — 32 balsai; už kandidatą į vicefirm. A. Čapliką — 30; sekretoriaus postui: už dr. Algirdą Budreckį — 5, o už Petrą Janušką — 42; už išdėtinę E. Mikuziūtę — 28; kandidatai į išdėtinę gavo: Valdas Adamkus — 17 balsų, S. Bredes — 6, J. Mileriūtė — 5 ir Antanas Suškauskas — 39; daktaras kvotėjas S. Biežis — 24 balsus.

Delegatais į seimą išrinkti: Vytautas Alantas, Mikas Balčiūnas, Jurgis Baublys, Bronius Burba, Antanas Grinius, Petras Januška, Elzbieta Jodinskienė, Feliksas Motuzas, Vladas Selenis ir Alfonsas Žiedas.

Ką iš šio susirinkimo eigas matome? Ogi, kad aktyvistai, kurie susirinkime buvo (jie lanko ir kiekvieną kitą susirinkimą), pasirodė labai vieningi ir balsuodami priėmė savo rinktus vadovus. Bet... deja, susirinkime nedalyvavo per 90% narių! Štai, kur šuva pakastas. Štai, kodėl negalime girti savo "didžiausią Amerikoje SLA kuopą".

Sunkiai serga dr. Pačalis

Ekonomikos profesorius Europoje ir vėliau čia, Amerikoje, buvęs Vilko narys ir eilės kitų bendrinių organizacijų (paskutiniu metu, kol dar sveikata leido, vadovavęs LF Detroito valdymo komitetui) dr. Pranas Pačalis šiuo metu yra sunkiai susirgęs. Prieš pora savaičių paguldytas į St. Joseph ligoninę, veikiančią prie Michigano universiteto Ann Arbor'e ir yra ruošiamas operacijai. Operuojant būsią reikalinga daug kraujo, tad yra pagėdijami kraujo davėjai. Norintieji kraujo paaukoti yra prašomi dėl tikslesnės informacijos paskambinti telefonu Jonui Urbonui (vakarais) 83-1303.

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus bankete prie vieno stalo susitiko: iš kairės: R. Mediterro, Sharen - "Sigutė" Konley, J. Stankūnas, dail. Magdarena Stankūnienė, dail. Mikas Šileikis, dail. Barbora Morkūnienė, A. Pužauskas ir B. Pužauskienė.

Foto J. Kasakačio

L. Šukytė Windsore nedainavo

Tik maža žinėlė kovo 5 d. Tėviškės Žiburiuose ir vienas straipsnis Windsor Star dienraštyje, ir jau daugelis Detroito lietuvių žinojo, jog Lilija Šukytė dainuos. Ji turėjo dainuoti Windsor, Ontario, Cleary auditorijoje, kovo 8 d. Apžiūrėję skautų Kaziuko mugę, daugelis detroitiečių ruošėsi mūsų iškiliosios dainininkės pasiklausyti. Deja... ALB radijo programos vedėjas Kazys Gogelis sekmadienio rytė pranešė, jog dėl ligos panelė L. Šukytė nebedainuos. Nenorėdamas tikėti, dar kontaktavau Windsor visuomenininką Petrą Janušką. Ir tas patvirtino, kad L. Šukytės pasirodymas dėl ligos tikrai atšauktas ir kad Cleary Auditorijoje jos vietą dainuos kita moteris. Tai buvo mums labai bloga žinia.

Dvi valandas laukėm Rembrandto

Neseniai kol. Vladas Mingėla plačiau rašė apie Rembrandto kūrinių parodą, Detroito Meno muziejuje rengiamą jo 300 metų mirties metines švenčiant, (o trys šimtai metų suėjo 1969 m. spalio 4 d.). Ta paroda buvo atidaryta prieš pora savaičių ir iš viso tęsis apie pusantros mėnesio. Šių eilučių autoriui kovo 8 d. teko laimėti tą parodą aplankyti.

Gal todėl, kad prieš atidarymą buvo plačiau pasigarsinta (suvešime ar ne 300 paveikslų iš visų žemynų, iš visų muziejų, iš privačių kolekcionierių...) ir

kad įėjimo kaina šioms laikams tiesiog pasakiškai žema (vos vienas doleris suaugusiam, pusė moksleiviams ir studentams, nieko vaikams iki 12 metų!), eilės, sako, kiekvieną dieną ilgos. Minimą sekmadienį mes slinkom ir slinkom ir slinkom, zigzagų zigzagais, per kelias paveikslų, skulptūrų, senovinių baldų sales (daugelį kartų jau anksčiau matytas), kol, po dviejų valandų įsigijome bilietus.

Tikslą pasiekę truputį apsi-vylėme. Jo garsųjų tapybos darbų buvo, na, gal daugiau kaip trys tuzinai. Didžiąją parodos dalį sudarė mažo formato šķikai ir brėžiniai, o taipgi ir nemažai jo bendraamžių kūrinių (Jan Lievens, Gerard Duo ir kelių kitų). Nei veltui, nei už pinigų, įeinantiems nebuvo siūlomas katalogas, ar koks rašytas vadovas. Diletantiška publika, kad ir kaip meną mėgstanti, turėjo, tamsokose patalpose, kaišioti nosį prie kiekvienos paveikslų vizitinės kortelės, pirmiausia, kad identifikuotų, kieno kuris paveikslas yra, o paskui ir kad išsifruotų kūrinio vardą, sukūrimo datą ir t. t. Tiesa, vestibulyje, prieš kelionę iki bilietų kasos pradedant, o vėliau dar vienoje salėje, buvo pardavinėjamos studijinės knygos apie Rembrandtą ir jo kūrinių paveikslų reprodukcijos.

Nepaisant organizacijos trūkumų ir katalogo nebuvimo, vis dėlto paroda pamatyti yra būtina varta. Kad ir dėl tik kelių dešimčių tapybos darbų. Detroito Meno muziejus savo teturi tik keletą Rembrandto darbų, o čia, vis dėlto, tuzinai. Pagaliau, ir, nežinau kiek, bet tikrai kažkur tarp šimto ir dviejų šimtų šķikai, jeigu eiliniam žiūrovui tenai didesnio įspūdžio nė nepalieka, tai menininkams bei meno studentams, tikriausia, irgi daro nepaprastą įspūdį.

Dar viena sėkminga Kaziuko mugė

Nan tik keliolika minučių teko kovo 8 d. sustoti Lietuvių namuose, kad įsitikčiau, jog ir ši skautų rengta mugė buvo nepaprastai puikiai pavykusi. Iki mašina šiaip taip (neleidžiamoj vietoj!) pastačiau, tai turėjau 10 minučių aplink L. namus sukinėtis. Viduje gi radau žmonių spūstį visur, visose patalpose. Magės atidaryme dalyvavo Detroito mero dukterė Paula Gribbs (ta pati, kuri visas tris valandas prieš tris savaites išsėdėjo Vasario 16-sios minėjime) ir, namo važiuodama, savo draugams lietuviams pasakė, jog ji gailisi negimusi lietūvaite. Esą, lietuvių taip stipriai organizuoti ir tikius gražius pobūvius turi...

Manau, kad skautai šiame dienraštyje savo skyriuje mugę patys plačiai apsirašys. Tenka tik pasidžiaugti, kad, va, šita organizacija surado kelią, kaip pinigų užsidirbti ne tik publikos neapsunkinant, o publikai ir duodant. Valio jums, skautukai!

ruošė pobūvį kandidatui padėti praversti rinkimus.

Chicago Savings patalpose buvo susirinkęs didokas skaičius lietuvių demokratų. Pobūvyje buvo ir ne demokratų, kurie yra pasiryžę padėti išrinkti Morgan Murphy, nes kitos išeities nėra. Morgan Murphy yra lietuviams gerai pažįstamas William T. Murphy bendradarbis.

Pobūvyje dalyvavo Stanley Balzekas jr., su šeima, Algirdas Brazis su ponia, Petras Simonėlis su žmona, Jonas Šulca, Al. Kilkus, Vyto Uznis, Al. Kumskis su draugais, Balys Brazdžionis, Ronalds Greg ir didelė daugybė kitų. Buvo atvykęs didokas skaičius amerikiečių, kurie kandidatuoja į įvairias valstybės ir savivaldybės vietas.

Morgan Murphy buvo patenkintas, kad atvyko toks didelis lietuvių skaičius.

Dalyvis

SMARKIAI PADIDĖJO ŠELPIAMŲJŲ SKAIČIAI

Illinojaus viešosios šalpos (public aid) direktoriaus Harold Swank pranešimu, praėjusio mėnesio šelpiamųjų skaičius padidėjęs pasiekė rekordą. Vien ADC šelpiamųjų vaikų skaičius per vasario mėnesį pasiekė 2,200 padidėjimo, kas su tokių vaikų artimiausiais sudaro bendrą 10,000 padaugėjimą. Tai sudarys valstijai 7.7 milijonus dolerių daugiau išlaidų. Bendrai, Illinojus dabar pagal ADC (vaikų šalpos) programą turi 87,674 šelpiamųjų. Per praėjusį sausio mėnesį šelpiamųjų vaikų atvejų padaugėjo 1,992. Tikima, kad tie skaičiai ir toliau didės, ne mažės.

Praeitais metais Illinojaus biudžetas viešajai šalpai siekė \$664 milijonus, iš kurių 222 milijonai dolerių vien ADC (vaikų šalpai).

REMOKITE TUOS RIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

DEMOKRATAI REMIA MORGAN MURPHY

Praeitą sekmadienį Chicago Savings patalpose lietuvių demokratų buvo suruošę pabūvį demokratų partijos kandidatui į kongresą Morgan Murphy paremti.

Teisėjas Alphonse Wells, Illinois seimo atstovas Frank Savickas, George ir Jonas Jonikai, Stanley Molis ir visa eilė kitų demokratų, Chicago Savings prezidentės Filomenos Pakelienės padedami, su-

Šį šeštadienį susitiksim su čikagiečiais

Šį šeštadienį, kovo 14 d., jeigu primiršote, Lietuvių namuose Čikagos jaunimo teatras stato A. Landsbergio "Penkių stulpų turgaus aikštėje". Vaidinimo pradžia 7:30 val.

Muziko Strolis atsiminimai

Galima įsigyti muziko Juozo Strolis knyga

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

129 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina \$2.00. Tai geriausiaji sodrių pasiskaitymų knyga.

Knyga galima gauti Naujienu Administracijoje arba pasistūciaiant Money Orderj arba čekj tokiu adresu.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

NEW We Offer To Savers

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY **6%**
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$7,000. OR MORE.
1 YEAR MATURITY **5 3/4%**
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE.
6 MONTH MATURITY **5 1/4%**
PER ANNUM

REGULAR PASSBOOK
ACCOUNT
Paid and
Compounded
Quarterly **5%**
PER ANNUM
Rate effective Apr. 1, 1970

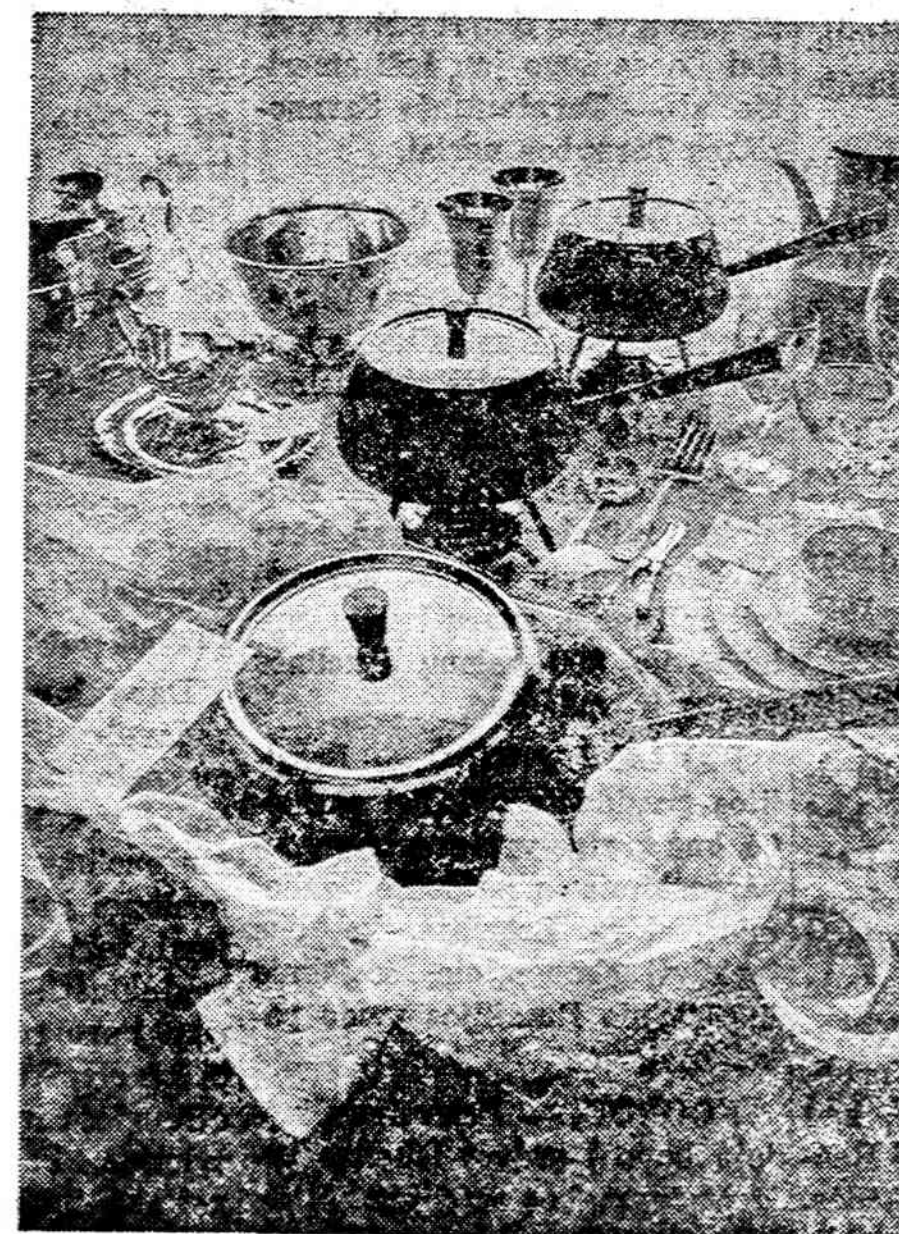
NOW INSURED TO \$20,000

SAVE AT
Mutual Federal Since 1905
Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

Even the seventh, or eighth, or ninth Savings Bond will be as welcome as the first. Which is one reason why they make a pretty nice gift. Especially for a wedding. And in a few years, a young couple will open up that bottom drawer to cash in their wedding Bonds. Matured and filled with interest. It'll be like found money. What's more, in a few years there might be a couple of kids. A few more expenses. Who ever heard of some found money not being put to good use? So you see, even if your Bond is the umpteenth one they get, they can use it. A lot better than three chafing dishes.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

Did you ever hear of
returning a Savings Bond
because you got
too many?

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

Vasario 28 d. Sharkos restorane, Chicagoje, įvyko Lietuvos Fondo narių suvažiavimas. Suvažiavio iš įvairių kolonijų 105 nariai. Fondo tarybos pirmininkas, dr. Gediminas Balukas, pakvietė į prezidentumą dr. Petrą Kisielių. V. Kutkų ir Kamantą, o į sekretoriatą — dr. R. Šomkaitę, P. Maldeikį ir J. Kavaliūną.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Lietuvos generalinis konsulas, dr. P. Daužvardis, Liet. Bendorumenės centro pirmininkas B. Nainys bei L. V. S. Ramovės Chicago skyriaus vardu Andrius Juškevičius.

Sudarytos buvo šios komisijos: Registracijos ir mandatų (A. Reklaitis, S. Rauckinas, K. Gervilas, P. Avižienis, J. Vilutis, A. Motuza ir K. Grina), Nominacijų (dr. V. Šimaitis, Pr. Taruta, Eidimtas ir Bertasius), Balsų skaitymo (inž. Naudžius, A. Jankauskaitė, Tamulionis ir Eigelis) ir Nutarimų komisija, kurią sudarė dr. K. Ambrazaitis, V. Kutkus, A. Dumbrienė, dr. V. Šaulys ir F. Gereikis.

Po to sekė valdomųjų organų pranešimai: Tarybos pirmininko dr. G. Baluko, valdybos pirmininko dr. Razmos, Reikalų vedėjo A. Reklaitio ir buhalterio pareigas einančio H. Daro. Visų pranešimai buvo trumpi, bet išsamūs ir aiškūs. Paaikškėjo, kad fondas turi sutelkęs \$609,612. Mokslo bei kultūros reikalams fondas paskyrė \$33,550.

Centro valdybos ir Tarybos pirmininkai pasidžiaugė sklandžia valdybos pareigūnų bei įvairių komisijų veikla. Jie padėkojo spaudai, radijo valandėms ir Lietuvos Televizijai už teikiamą paramą.

Kaip pranešė fondo išdinininkas ir Kontrolės komisija, 1969 m. fondo pagrindinis kapitalas padidėjo \$94,000. Nuošimčių pajamos siekė \$27,680, o divi-

dendų — \$4,986. Pelno gauta už parduotas akcijas \$7,691. Kitų pajamų buvo \$3,090.

Išlaidų fondas turėjo \$11,959. \$268,000 fondo kapitalo yra investuoti į komercines obligacijas. Į įvairių korporacijų akcijas ir obligacijas yra investuota \$195,872 ir į federalinės valdžios bei valstijų obligacijas \$95,312. Pelniui paskirstyti komisiją sudarė dr. J. Valaitis, inž. V. Kutkus, dr. K. Ambrazaitis, kun. Borevičius, agronomas A. Santaras ir J. Kavaliūnas. Komisija 50 nuošimčių pelno paskyrė švietimo reikalams, 25 nuošimčius specialioms projektams ir 25 nuošimčius įvairiems kultūros reikalams.

Kontrolės komisiją sudarė inž. Kamantas, K. Grina ir J. Sadūnas. Iš jų pranešimo paaikškėjo, kad fondo reikalai yra vedami tvarkingai.

Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 105 atstovai, kurie pagal nustatytą tvarką turi 2,418 balsų. Fondas iš viso turi 2,587 narius.

Po komisijų pranešimų buvo padaryta pietų pertrauka, po kurios vėl tęsėsi posėdis. Buvo įvairių paklausimų, susijusių su pranešimais. Kilo ginčų dėl paskyrimo pinigų įvairiems projektams. Ypač susilaukė kritikos paskyrimas \$11,500 dr. Remeikiui, kad paruoštų dokumentuotą veiklą apie sovietų okupaciją. Buvo pareikšta nuomonių, kad tokiems veikalams (ir dar ne lietuvių kalba) neverta skirti pinigų. Puolamas buvo ir pats dr. Remeikis kaip linkęs bendradarbiauti su Lietuvos okupantu.

Buvo iškelta daug įvairių pasiūlymų, pageidavimų ir projektų, susijusių su fondo pinigų saugiu investavimu. Boleišis siūlė investuoti kapitalą į nejudamą turtą, nes do-

LF narių suvažiavimas Chicagoje 1970. II. 28. Iš kairės: H. Songinas, E. Genčienė, J. Mačėnas, K. Repšys ir kiti.

Foto V. Noreikos

lerio vertė krinta, o tuo tarpu žemė brangsta. Tįjūnas pasisakė už tai, kad fondas neskirytų paramos asmenims, kurie yra linkę bendradarbiauti su okupantu. Dar buvo kalbėta ir apie kvotų paskirstymą. Bertasius siūlė, kad finansiniai pranešimai būtų nariams išsiuntinėti kartu su pakvičimais į suvažiavimą. Atstovai tada galėtų iš anksto susipažinti su fondo finansiniu stoviu.

Ar švestini jubiliejai? Rokiškio Gimnazijos steigimosi pusimčio metų jubiliejų minint (žiūr. Naujienų Vasario 16 ir 27 d. straipsnius), išliko klausimas, ar iš viso verta bėminėti tuos jubiliejus? Jų tiek daug... Ties nuolatiniai "baliiai", persigėrimai ir persivalgymai jau tiek įgriso, kad ir pagalvoti apie juos nebesinori. Ir t. t.

Kas gi tas "jubiliejus"? Tai kurios nors sukakties minėjimas, sukaktuvės. Žodžio kilmė lotyniška: jubilatio, onis f (jubilio) — džiūgavimas, džiaugsmingi šūkavimai. Atseit, iškilmingas (o gal ir džiaugsmingas) paminėjimas sukaktuvių. Tai džiaugsmas, prisiminus šviesų, kilnių ir gerą gyvenimo momentą ar laikotarpį.

Aišku, prisimindami praeitį, jaunystę ir tas puikias dienas, kai budo visa Lietuva, kai kilo aukštyn mūsų miela tėviškė, kai mes patys vaikiskais žingsneliais žengėm į naują, nežinomą ir taip viliojančią gyvenimą, kurio lūžių ir tamsių bedugnių tada ir numanyti nenumanėm, kada visur buvo

taip gera ir šviesu ir viskas taip aišku, — galim pasidžiaugti. Ir reikia pasidžiaugti. Ypač, kai tas džiaugsmas bendras ir platus (ne tik mokykla, bet ir Lietuvos atsikūrimas...) mus, paklydusius ir pasimetusius svetimosse džiūglėse, gali vėl nors momentui susieti į krūvą, į bendrą savą šeimynėlę, panašią į tą, iš kurios išėjom, kurioje buvo ir tėvelis artojėlis, ir seselė darželio ravojeja, ir brolelis darbininkėlis, ir mūsų mielas mokytojas, ir geras parapijos klebonėlis.

Tik vienybėje, vieningi būdami, išlikime. Bet kaip pasidžiaugti? Vokiško ar prancūziško konjako išgerti ir porą ilgų dešrų su šutintais kopūstais vienu atsikvėpimu nuryti? Ir dar kugelio su klekais pridėti? Taip sau iškilmingai, bajoriskai, be muzikų, diplomus ir grynų kilmės metrikus ant serverių pasiklojus? ... Tegul mato visi, kad mes, ne kiti... Ar ne? Neblogai...

Kleškai ir dešros — neblogi dalykai. Tik negalima pasakyti, kad jie tikrai padėtų prisiminti tą tolimą praeitį ir gerai ją pasidžiaugti. Sotus ir girtas daug negalvoja, tik skuba greičiau užmigti. Ir jeigu tik toks "paminėjimas", tai galėtų jo gal ir visai nebūti.

Gimnazijos jubiliejus, tai ne šeimos jubiliejus. Ypač, kai jis sutampa su viso krašto atgimimu ir jo tragišku likimu. Vieni ten buvo, sakysim, 1918, o kiti — 1938 m. Juk jie ir pažint nepažįsta vieni kitų. Ir žinot nežino. O paversti jį, sakysim, 1918 metų kurios nors klasės jubiliejum ar būtų tikslu?

Reikia tą jubiliejų, tą rimtą

paminėjimą ir džiaugsmą padaryti galimai platesnį, gilesnį ir visiems prieinamesnį. Mes neturim pamiršti, kad ne vien mūsų mokytojų pastangos steigė gimnaziją ir kitas mokyklas, bet ir mūsų tėvų ir brolių pastangos ir darbas. Ir jie vargo, keldami mus aukštyn ne tam, kad vėliau mes, pasi-puošę diplomais, sau į burną abiejomis rankomis kimštumėm, apvalėtumėm. Po pusimčio metų reikia tai suprasti gerai ir žygyje į ateitį (kad ir pradedant tokiais jubiliejais) paduoti ranką viens kitam.

Tai reiškia ne vien fizišką edalą. Mokykla ar mokyklos buvo visų, visos apylinkės. Ir jų jubiliejus priklauso visiems, visų džiaugsmui. Negalima jo uždaryti į kokios nors valgyklos pusrūšį. Su juo reikia eiti į viešumą, į spaudą, su visais džiaugtis, eiti pas visus. Tada jis turės prasmę.

Sakysim, Rokiškio apskrityje buvo gimnazija, vidurinė mokykla, mokytojų kursai (Skapišky ir Rokišky), žemės ūkio mokykla, amatų mokykla ir visa eilė pradžios mokyklų. Buvo įvairios draugijos, kultūrinės organizacijos, valstiečių ir darbininkų sąjungos. Ir draug jas visas reikėtų paminėti, padaryti jų veiklos ir nuopelnų apžvalgą. Nes jų praeitis yra mūsų gyvenimo praeitis. Ir tai reikia padaryti tuoju, nieko neaukiant. Kiekviena praeinanti diena nusineša daug faktų į užmirštį, o kartais pasiima iš gyvųjų tarpo net ir įvykių liudininkus. Negalima laukti, kol paskutinis mūsų mohikanas bus palaidotas.

Mes turim čia buvusius gimnazijos mokytojus: Bagdoną, Eivienę, Kesiūną, Šmulkštį, Zujų. Reikia juos prašyti, spausti, kad parašytų ir spaudų paskelbtų atsiminimus iš to laikotarpio.

Yra čia buvusių skapiškėnų (A. Gulbinskas ir kt.). Jie turėtų paminėti Skapiškio (Rokiškio a.) Vidurinę Mokyklą ir mokytojų kursą. Lietuvoje skapiškėnai buvo suvažiavę į Kauną. Ir jų susitikimo data, atrodė, buvo ne pripuolamai parinkta. Prasmingai. O mes?

Taip šiandien laidojami rokiškėnai

Mokyti. Bertasius ir Tamošiūnas turėtų padaryti apžvalgą Salų žemės ūkio mokyklos. Yra čia (Pr. Tekutienė Kamantų) buvusios Rokiškio Amatu mokyklos mokiniai. Ir jie gali atsiliepti.

Buvę Rokiškio apskrities pradžios mokyklų mokytojai turėtų padaryti apžvalgą savo mokyklų ir bendradarbių, ypač tu, kurių krauju ir asaromis nužymėtas kelias iki tolimosios šiaurės tundrų ir, kartais, net po kelis kartus. Negalima nutylėti ir pamiršti to fakto, kad iš Rokiškio apskrities jau pirmuoju vežimu buvo išvežti beveik visi vyresnieji mokytojai. Liko tik keli, ir tai tie, kuriems laimingai patsitakė išvežimo metu nebūti namie.

Yra čia, berods, buvę tų mokyklų inspektoriai (Kažemėkaitis, Medelis). Argi jie manytų, kad jiems netiktų čia prabilti? O kur dar darbininkų, tarnautojų ir kitų kankiniai, nukankintieji vieno ar kito mūsų tautos priešo?

Tokie gydytojai, kaip Čerskus, Nakas, Petrikas, ar negalėtų paminėti rokiškėnų gydytojų? O kunigai: Gižinskas, Narbutas, Prunskis, Stašys, ar negalėtų paminėti rokiškėnų kunigų, ypač kankinių (Baltrimas, Šveikauskas)?

Sako, rokiškėnai ten pernaklį "baliavojo" ir pritaikytos eilėraščių deklamacavo. O mūsų "deklamacija" būtų čia. Ir pritaikyta...

Architektai ir inžinieriai (Mulokas, Karazija) neturėtų pamiršti nuostabaus ir gal vienintelio tokio tipo bažnyčios ansamblio ne tik Lietuvoje, bet

ir visoje toje Europos dalyje. Turėtų apie ką parašyti ir geografai Vilimas. Salių krašto žymiausias Mošdoj) buvusios Rokiškio Amatu mokyklos mokiniai. Ir jie gali atsiliepti.

Argi galėtų būti pamiršti ir nepaminėti iš Rokiškio krašto kilę rašytojai (Vaižgantas, Švaistas), poetai ((Vienušis, Strazdelis), dailininkai (Vie-nožinskis), diplomatai ir kiti žymūs?

Gi karius, savanorius ir šaulius bei partizanus ar negalėtų paminėti kad ir P. Dirksis, kadaise gyvenęs ir dirbęs Rokiškio apskrityje? Ir V. Ramojus... Juk ir jam Rokiškis ne svetimas.

O kur dar visų kitų, valdančių plunksną, atsiminimai? Panašiuose paminėjimuose susikaupę daug vertingos istorinės medžiagos, kuri ateityje gal ir už auksą brangesnė būtų. O šiuo metu gal jų galima būtų panaudoti ir leidinyje apie Rokiškį.

Baigiant ten yra išleistas leidinys apie Rokiškį su Bimbais, Gledriū, su nuostabiai iškilusiu Smuskevičium ir tragiškai žuvusiu dėl "asmens kulto" klaidų. Guzevičium ir jo kalvais. Kodėl mes, turėdami čia tiek vyrų ir didvyrių, negalėtumėm išleisti kiek kitoki?

O tiems, kurie mano, kad jubiliejai visgi nešvestini, turėtų staigmena — ir mano katinas nešvenčia jubiliejų.

P. A. Selis

SKAITYK "NAUJIEŲNAS" - JOS TIKIA GERTIAUSIAS TIESINGIAUSIAS ŽINIAS

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kietai viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestiečių, kaimiečių ir dvasiškių išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIEŲNOS.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIEŲNOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon, 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 13:30

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liudžius, RAŠTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Zočenko, SATYRINIS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS UKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapočinskas, ŠIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENE. \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petronėlė Orinitaitė, KA LAUMES LĖME. 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR GERJOS IMPERIJA. 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai. \$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIEŲNOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$4.50
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16. per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	viename mėnesiui	\$1.50

10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
--------------------------------------	--

Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestčiuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
viename mėnesiui	\$2.00

Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Revoliucija Amerikos žemės ūkio srityje

Amerika yra revoliucingiausias kraštas pasaulyje. Niekur kitur per tokį trumpą laiką neįvyko tiek daug "revoliucijų" kaip Amerikoje. Faktiškai mes visą laiką gyvename vienos ar kitos revoliucijos ženkle.

Kas yra revoliucija? Dažniausiai, kai kalbama apie revoliuciją, tai turi ma galvoje politinį perversmą, kurio tikslas yra pakeisti esamą valstybės santvarką. Santvarkos pakeitimas gali būti kraštui naudingas, bet kai kuriais atvejais jis gali būti ir žalingas. Pavyzdžiui, imkime kad ir Pietų Amerikos valstybes, kur dažnai revoliucijų pasekmėje tik nukendama gyventojai ir susilaukia blogesnės santvarkos, negu jie turėjo prieš revoliuciją. O taip yra dėl to, kad ten revoliucijas paprastai sukelia susiorganizuavę kariškiai, kuriems rūpi ne gyventojų gerovė, bet "savi marškiniai", savo luomo privilegijos.

Dažnai yra kalbama ir apie socialinę bei ekonominę revoliuciją, atseit, apie griežtą socialinio ir ekonominio gyvenimo pasikeitimą. Kad tas gyvenimas Amerikoje per paskutinius kelis metus labai pasikeitęs, tai nėra reikalo ir kalbėti.

O kas įvyko pramonės srityje? Kaip nepaprastai pasikeitė tik per kelis metus produkcijos priemonės, pasakiškai padidėjo darbo našumas. Ir tai daugiausia dėl įvestos automatizacijos, kuri vis labiau ir labiau prisideda prie produkcijos padidinimo. Ne be reikalo tai vadinama technologine revoliucija, kuri visą krašto gyvenimą keičia iš pagrindų.

Revoliucija tad ir yra vadinamas griežtas perėjimas nuo vienos formos į kitą bet kurioje srityje: politikoje, krašto ūkyje, socialiniame gyvenime ir t. t. Su tokiais griežtais ir nepaprastais perėjimais mes nuolat susiduriame, bet tų perėjimų lyg ir nepastebime. Tai tikras paradoksas.

National Geographic žurnalas atkreipia dėmesį į revoliuciją, kuri palietė Amerikos farmas, Amerikos žemės ūkį. Prieš civilinį karą Amerikos fermeris pajėgavo pramaitinti bei apginti tik save ir dar tris kitus asmenis. Šimtui metų praėjus, kai prasidėjo antrasis pasaulinis karas, Amerikos fermeris maistu ir drabužiais jau pajėgė ne tik save aprūpinti, bet ir vienuolika kitų asmenų.

HENRIKAS TAMASAUSKAS DONELAIČIO LIETUVA XX-me AMŽIUJE

V Dalis

Sia proga būtų verta šį tą prisitarti ir apie pačią Cipelių šeimą. per kelias generacijas davusią daug pastorių lietuviškoms Mažosios Lietuvos evangelikų parapijoms. Žinios apie Cipelių šeimą prasideda su Gotfridu Cipeliu (vokiškai rašoma Zipel). Jis gimė 1712 m. liepos mėn. 31 d. Klaipėdoje, buvo vedęs Luizę Musculaite ir nuo 1733 m. spalio mėn. 26 d. klebonavo Nybūdžioose, esančiuose 9 km. nuo Gumbinės. Iš jų šeimoje augusių keturių vaikų, sūnus Jonas Andrius Makarijus Cipelis (1740 - 1790 m.) buvo Katnėvos pastorius kaimyninėje Stalupėnų apskrityje, antrasis sūnus Kristijonas Gotfridas Cipelis (1742 - 1815 m.) buvo paskirtas į savo gimtąją Nybūdžių parapiją pastoriu. Apie trečią sūnų Danielių Cipelį težinoma tik tiek, jog jis nuo 1766 m. yra buvęs Karaliaučiaus universiteto studentu. Duktė Regina Kotryna Cipelytė buvo ištekejusi už Balėtų precentoriaus Jono Jokūbo Hirsch (Hirsch).

Kadangi Ansas Cipelis tvirtina, jog receptų knyga buvo rašoma nuo 1722 iki 1805 metų, reikia manyti, jog ta knyga buvo prirašyta ne vieno asmens, bet dviejų generacijų Nybūdžių klebonijos šeimininkų. Jo žinios, ta receptų knyga rašiusį prosenelė turėjo keturis sūnus ir, no-

rėdama, kad jos vaikai, išklydę į platų pasaulį ir toliau maitintusi taip kaip po jos sparnu, ji kiekvienam vedybų metu įteikė atskirą, jos pačios ranka perrašytą ištišą lokios receptų knygos nuorašą. Aukščiau paminėtas Kristijonas Gotfridas Cipelis, nuo 1767 m. gruodžio mėn. 7 d. klebonavęs savo gimtojoje Nybūdžių parapijoje, buvo vedęs Kotryną Daratą Hahnaitę, gimusią 1749 m. spalio mėn. 24 d. ir pasimirusią 1837 m. lapkričio mėn. 28 d.

Ji, su savo vyro motina, ir galėjo būti tos receptų knygos autorė. Jos šeimoje kaip tik ir augo keturi sūnūs. Iš jų, Jonas Gotfridas Cipelis (1769 - 1818 m.) yra buvęs Valtarkienio, o vėliau Kusų kunigo. Antrasis sūnus Samuelis Teodoras Cipelis (1777 - po 1834 m.) buvo Karaliaučiaus bažnyčios diakonu ir igulos bažnyčios kunigu. Trečiasis sūnus Justinas Andrius Cipelis (1781 - 1828 m.) buvo tėvo adjunktas, vėliau klebonu ir superintendantu tuose pačiuose Nybūdžioose. Apie ketvirtąjį sūnų yra žinios, kad jis studijavo Karaliaučiaus universitete.

Taigi Nybūdžių parapija Cipelių šeimos administruojama buvo išties šimtmetį (1733 - 1838 m.) Iš to pačios šeimos kilę pastoriai yra valdę Naujosios, Kalnininkų, Priekulės, Nemerkiemio, Kaukėnų, Isruties, Joniškio parapijas, o taip pat pastoriavę Klaipėdos, Priekulės ir Juodlaukių parapijose, visur palikdami savo lietuviškos veiklos pėdsakus ir prisidedami prie tikybinių lietuviškų knygų leidimo iki pat šio šimtmečio pradžios.

NENUSISEKĖS VEDAMASIS

P. STRAVINSKAS

Draugo redaktoriaus (Pr. Gr.) I. — Nėvykusios informacijos pavyzdys

284. II. 2 d. vedamasis toks jau nenusisekė ir savo mintimis žalingas, kad negalima dėl jo tylėti. Naujienos savo 1970.II.12 vedamajame dėl jo kiek pasisakė, bet ir aš norėčiau čia tą nenusisekusį vedamąjį kiek panagrinėti.

O kaip yra šiandien?

Nuo antrojo pasaulinio karo pasibaigimo praėjo vos tik apie šimtmečio ketvirtis. Ir štai jau Amerikos fermeris pajėgia maistu ir drabužiais aprūpinti save ir dar 42 kitus asmenis. Juk tai yra didžiausia revoliucija Amerikos žemės ūkio srityje!!

Ir toji revoliucija palietė ne tik fermerius, bet ir visą kraštą, viso krašto gyvenimą. Juo fermeris pajėgia daugiau pagaminti maisto produktų (užauginti grūdų, daržovių, vaisių, galvijų, paukščių ir t. t.), tuo mažiau bereikia fermerių. Ir iš tiesų jų skaičius nuolat mažėja. Mažėja ta prasme, kad jie nebesudaro nei dešimt nuosimčių visų gyventojų, O kaip čia seniai jie sudarė dvidešimt ir net trisdešimt nuosimčių visų gyventojų!

Minėtas žurnalas paduoda ir keletą žemės ūkio revoliucijos pavyzdžių. Dabar yra išrasta mašina, kuri sodina pomidorus, o kai jie prinoksta, — tai juos nurenka.

Prie Los Angeles yra vištų ūkis, kuriame auginama du milijonai vištų. Joms lesalo per dieną reikia 250 tonų. Kai auginamos vištos pasidaro "neproduktingos", mažai kiaušinių bededa, tai jos yra parduodamos mėsa.

Daug kalbama apie tai, kad Amerikoje vis labiau išigali vadinamosios korporacinės farmos, kurios kontroliuoja milijonus akrų dirbamos žemės. Tačiau, kaip teigia žurnalas, 95 nuosimčiai visų farmų tebėra paskirę šeimų rankose. Ir tos šeimų farmos neblogai laikosi, nes joms darbininkų problema nėra tokia aktuali kaip milžiniškos korporacinės farmoms.

Žurnalas paliečia ir opų aplinkos teršimo klausimą. Farmeriams dažnai prikišama, kad jie, kovodami su įvairiais kenksmingais vabzdžiais, piktžolėmis ir augalų ligomis, naudoja nuodingus chemikalus, kuriais užteršia vandenį ir sudaro pavojų žuvims, įvairiems gyvūnams, o taip pat ir žmonėms.

Iš dalies tai tiesa. Bet farmos nepalyginti mažiau užteršia aplinką, negu vis didėjanti krašto industrializacija bei urbanizacija (miestų augimas). Be to, reikia turėti galvoje ir tą faktą, kad kiekvienais metais vabzdžiai bei augalų ligos sunaikina septyniadesimt penkių milijonų akrų derlių!

Iš to išplaukia išvada, jog chemikalų vartojimas kovai su vabzdžiais yra neišvengiamas dalykas. Tačiau ateityje vis labiau bus atsižvelgiama į tai, kokie chemikalai naikina vabzdžius, bet nėra kenksmingi kitiems gyvūnams ir, žinoma, žmonių sveikatai.

Per paskutinius dvidešimt penkerius metus įvyko tikra revoliucija žemės ūkio tvarkymo srityje. Toji revoliucija dar nesustojo. National Geographic žurnalas bando pavaizduoti dvidešimt pirmo amžiaus Amerikos farmą, kuri bus tokia moderniška, taip toli pažengusi, jog dabartinė farma atrodytų labai primityvi.

dieji" su "mažaisiais" nesusitarė...

Kas su kuo ten-Chicagoje tarėsi, dėl ko tarėsi ir nesusitarė, vedamasis nepasako. Kas gi taip skaitytus informuotą? Tai, iš tikrųjų, nėvykusios spaudos informacijos pavyzdys. Tokiai galima popieriaus.

II. — Veikėjų įžeidinėjimas

Nepatenkintas tuo mūsų visuomenės vadų nesutarimu, Draugo redaktoriaus juos skelbia esant netikrais, tik įsivaizduojamais vadais, neturintiais įgaliojimų kam atstovauti. Jis visus mūsų vadus pašėpinėja, vadiną svetimženkliniais "kovotojais", ubagais, bėkvojančiais tarp savęs dėl negauto sūrio, dėl pinigų svetimosi kišenės.

1) Jei tie pasitarimą turėjusieji veikėjai iš tikrųjų neturėjo įgaliojimų kam atstovauti, tai ko Draugo redaktoriui pykti, kad jie nesutarė? Gi sutartis, sudaryta netikrų vadų, neturintčių įgaliojimų kam atstovauti, vistiek būtų netikra, teisiškai negaliojanti.

2) Jei tie pasitarimus vedusieji turėjo įgaliojimus, tik negėbėjo susitarti, tai gi ne jie visi buvo dėl ano nesutarimo kalti. Jei taip, tai kuo pagrindu Draugo redaktoriaus puola, niekina, pajuokinėja juos visus? Argi nekalti turi atsakyti už kaltus?

3) Kaip galima rimto dienraščio vedamajame taip nekultūringai pajuokinėti, įžeidinėti mūsų visuomenės veikėjus, vadus, vadinti juos dėl negauto sūrio bėsimušančiais ubagais ir pan?! Kur redaktoriaus sensas, jo taktas, tas "žurnalistinis tonas", kurio jis iš kitų reikalauja, nekalbant jau apie jo krikščioniškąją žurnalistinę etiką?

III. — Nepagrįstas nusivylimas ir kėlimas visuomenėn nerimo

Vedamojo autorius rašo, kad Lietuvos įjungimo į SSSR "nepripažinimas" (svetimženkliu!) jam ironiškai skambas, kada "iš vieno krašto į kitą važinėja ne e tik pavieniai asmenys, bet ir mokslinės ekspedicijos, tyrimų ekspedicijos, keičiamasi studentais"... Atseit, mes laisvės kovą jau pralaimėjome, nes redaktoriaus nurodyti faktai liudija, jog laisvasis pasaulis Lietuvos įjungimą į SSSR jau pripažino teisiniu aktu.

Bet argi taip iš tikrųjų yra?

1) Pirmiausia, kuri gi valstybė santykiuoja su vad. "LTSR", kaip sąjungine SSSR valstybe? Jokia. Tai kur įrodymai, kad ta ar kita laisvojo pasaulio valstybė Lietuvos inkorporaciją į SSSR pripažino teisėta?

2) Ką gi turi bendro tos re-

gatoriaus nurodytos ekspedicijos, ekspedicijos ir studentais pasikeitimai su tuo pripažinimu? Taigi, Draugo redaktoriaus, pats visiškai nesiorientuodamas teisėje ir tarptautinėje politikoje, klaidingai interpretuoja faktus ir, pats be pagrindo nusivildamas, kelia mūsų visuomenėje nerimą.

IV. — Novatorius be idėjų

Vedamojo autorius, nepagaudamas ir nepasiūlydamas mums jokios naujos ir savės vertos idėjos laisvinimo darbui, tik tai šaukia, kad tam darbui reik naujų idėjų, nes, girdi, laiko daug pradinę, valstybių santykiai pasikeitė, dargi ir mūsų pajėgumas sumažėjo (tai, va, dėl ko reik tų "naujų idėjų")!

Tai sena mūsų novatorių be idėjų giesmelė. Tie novatoriai be idėjų žino tik tai sena (pvz. mūsų Vliką ir Altą) griauti, ardyti, bet nežino, ką gi reikės vietoj sugriauto seno pastatyti nauja.

Tokių novatorių be idėjų pasirodė ir Draugo redaktoriaus savo nenusisekusiame vedamajame.

V. — Kapituliacija okupantui

Neturėdamas jokios naujos idėjos atnaujinti Lietuvos laisvinimo darbui, Draugo redaktoriaus savo vedamąjį baigia siūlymu nuo laisvinimo darbo nusikreipti į kultūros sritį. Kodėl? Ogi todėl, va, kad Lietuvos laisvinimo darbas — tai tikrai "politika", kuri esanti tik "praenantis dalykas", tuo tarpu kai "kultūriniai ir intelektualiniai laimėjimai ilgiau išsilaiko"...

Taigi, pavargo vargšas Draugo redaktoriaus, bėkvojudamas dėl Lietuvos laisvės ir pasiūlė mums kapituliaciją, t. y. pasidavimą okupantui...

Visa laimė, kad jis neturi "visuomenės įgaliojimų" (kurių neturėjimus jis vedamojo pradžioje kaltino kitus mūsų vadus). Ant- raip jis sudarytų su bolševikais kapituliacijos sutartį — ir Lietuva būtų parduota...

VI. — Maldavimas direktyvų

Savo vedamąjį redaktoriaus baigia, maldaudamas mūsų vi-

suomenės vadus duoti jam ir mums visiems "aiškesnių, platesnių ir konkretesnių direktyvų, kas šiuo metu reikia padaryti, kokiomis priemonėmis pasinaudoti ir kam savo kišenes praversti"...

1) Pirmiausia, kur redaktoriaus logika? Vedamojo pradžioje jis tuos mūsų vadus skelbė neturintčius jokių įgaliojimų, o dabar prašo juos duoti jam "direktyvų". Jei tie vadai neturi jokių įgaliojimų (vadinasi, neturi teisinės galios kokius įsakymus davinėti), tai ir jų tos "direktyvos" bus niekam nevertos, niekinės.

2) Antra, jei redaktoriaus vedamojo pradžioje tuos vadus išdidžiai mokė, juos barė, jų klaidas aikštėn kėlė, tai kaipgi dabar vedamojo pabaigoje jis prašo tų pačių vadų duoti jam "direktyvų"?

3) Jei redaktoriaus baigia savo vedamąjį prisipažinimu, kad jam neaišku, "kas šiuo metu reikia padaryti, kokiomis priemonėmis pasinaudoti", netgi ir kam "praversti kišenes", tai iš kur jis sėmė tos drąsos visiems barti, koneveikti ir mūsų vadus įžeidinėti vedamojo pradžioje?

4) Argi nežino Draugo redaktoriaus to, kad spauda turi kelti vadovaujamąsias idėjas, siūlyti jas vadovaujantiems, įtaigoti geromis idėjomis visuomenę, formuoti viešąją opinią? Ir tą ji turi daryti laisvai, sava iniciatyva, be jokių "direktyvų" iš viršaus.

Arktikos žuvis traukia į pietus

Iš Pedder Bay, Britų Kolumbijoje, pranešė, kad arti Vankuverio salos buvo sugauta puštryliktos pėdos ilgumo baltoji bangžuvė — beluga, kuri sveika gyva perduota į Oak Bay akvariumą. Beluga, kuriai vardas nepramintas, bus išstatyta publikos parodai drauge su kita, dar didesne — 14 pėdų ilgumo baltaja bangžuve, kuri tuose vandenyse buvo sugauta prieš keliolika mėnesių ir vadinasi "Haida".

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdaro nuo 12 iki 5.

MAURO EZERŲ GRUPĖ

Gana ilgokai užgaisę Donelaičio Tolminkiemio ir Romintos šilo apylinkių padangėse, nusikelkime dabar į Mauro ežerų sritį, kuri senovėje yra buvusi lietuvių ir senųjų prūsų arba prutėnų žemių riba, čusia taip vadinamų mozurų ežerų srities pakraščiu.

Senovėje ta mozurų ežerų sąvoka buvo vartota aptariant tų ežerų geografinę padėtį prūsų žemėse palei Lenkijos mozurų srities pasienį. Negalėdamas įveikti narsiai savo žemes ginančių prūsų, Mozurijos kunigaikštis pagalbai atsikvietė čion iš Vengrijos išsivartą kryžiuočių ordiną, kad šis pagelbėtų jam užkariauti kaimynines prūsų žemes. Kare su čion atsikrausčiusiu kryžiuočių ordinu buvo išnaikinta daug senųjų prūsų, ypač per vėliau vykusius, daug metų užsitęsčiusius prūsų sukilimus prieš ordiną. Palaukęs prūsų galygę, ordinas pradėjo į jų žemes gabenti kolonistus iš Vakarų Europos, daugiausia vokiečius, suteikdamas jiems įvairias privilegijas prieš nukariautuosius ir pavergtus prūsus. Negana to, prievarta pakrikštyti prūsai nustojo netgi ir savo tautinės identifikacijos, nes vietoje turėtų lietuviškai — prūsų asmenvardžių, kaip Dargis, Visbaras, Gintautas, Surminas ir pan., jiems buvo primesti vokiškos formos krikščioniški vardai — Paulus, Peter, Johann, Albert, Georg, Alexander ir kiti krikštavardžiai. Pavyzdžiui, broliai Pomens ir Vindikė buvo pakrikštyti Hermann ir Heinrich vardais, ko dėlei jau sekančios

generacijos buvo užmiršta ir jų šeimų artima kraujo giminytė.

Imašius gan žymų privilegijuotų vokiškų kolonistų skaičių į jų tarpą, prūsai su laiku pradėjo nutausti. Tarp vokiečių kolonistų gyveną prūsai apvokietėjo, gi srityse palei Lenkijos ir Mozurijos pasienį vyko sulenkėjimo procesas, kuris ypač sustiprėjo ordinui patekus į Lenkijos politinės ir ekonominės įtakos sferą. Ordinui tapus Lenkijos vasalu, prūsiskose Lenkijos pasienio srityse pradėjo dygti ir lenkų magnatų dvarai su iš Lenkijos atgabentais lenkų kaimiečiais baudžiauninkais ir tai paspartino senųjų prūsų aplenkėjimo procesą. Viso to pasekoje, Lenkijos pasienio srityse gyvenančius aplenkėjusius prūsus pradėta vadinti mozuriskais prūsais ir taip su laiku šiuose plotuose išgyveno dviejų mozurų žemių sąvokos, būtent, tikroji Mozurija arba mozurų gyvenama Lenkijos sritis palei vidurinę Vyslą, Bugo žemupį ir Narevo upę; kita mozurų sritį sudaro aplenkintų senųjų prūsų žemės palei etnografinį Lenkijos pasienį su daugiausia ši prūsiskų mozurų vardą išpopuliarinusiais taip vadinamais mozurų ežerais. Antrojo pasaulinio karo išdavijoje, Lenkija šių senųjų prūsų žemę mozurų krašto vardu inkorporavo į savo valstybines žemes, apėrdama net ir gerą gabalą etnografinių lietuviškų žemių, kurioms priklausė ir Unguros apskrityje esanti Mauro ežerų grupė, įeinanti į Priegliaus upyno baseiną.

Mauro ežerų grupę sudaro šie ežerai: Kisainio ežeras, užimąs 1980 ha plotu, Dubringis su 1776 ha vandens paviršiaus plotu,

Lababis su 393 ha plotu, Dargainis, turįs 2793 ha plotą, šventasėitis su 789 ha vandens paviršiaus plotu ir Mauro ežeras su 2663 ha plotu. Bendras visų tų ežerų vandens paviršiaus plotas yra 10.394 ha, nusiėjęs tarp Unguros ir Lėčiūos miestų.

Ežeruose yra daug salų ir salelių, tarp kurių paminėtina Kermušos sala Kisainio ežere, Vargutės sala Dubringio ežere, Ilmenio sala Lababio ežere, Kirsaičio sala, Dargainio ežere ir 77 ha plotą užimanti Upaltės sala Mauro ežere.

Šalia šios Mauro ežerų grupės yra ir antroji ežeringa sritis tarp lietuviškų Kruklankių, Pažiezdrės ir Benkaimio bažnytkaimių. Šių parapijų žemės yra nusėtos įvairaus dydžio ežerėliais tarp juos visus savo dydžiu pralenkiančio Galdapgaro ežero ir Stringelio ežero, esančio vi- sai arti prie Šventasaičio, priklausiančio aukščiau išvardintai Mauro ežerų grupei.

Galdapgaro ežeras turi apie 6 km. ilgio ir iki 2.5 kilometrų pločio ir apima 3400 margų, arba 910 ha plotą. Ežero pakrantės, ypač jo šiaurinis krantas, yra išraižyti gausiomis įlankomis ir pusiasaliais tarp jų.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštis

"NAUJIENOS"

Jos visad rašo

TRISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSV, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS

Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3 val. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmadienį, ketvirtadienį nuo 1-4 ir 7-9
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį uždaryta.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-6270
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3344 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rebid. telef.: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 4-7432

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.

DR. ED. MARKUNAS

LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o seš-
tadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKEJŲ, PROSTATOS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį nuo 6-8 vak.
Ofiso telef.: 775-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
tadienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

Gyvybės neteko dėl 25 centų

Trisdešimties metų Charles
Jankins, gyvenęs Chicagoje,
481 West 65th St., šių metų va-
sario 23 dienos rytą neteko gy-
vybės ties savo namais.

Nelaimė štai kaip įvyko:
ankstų rytą gatvėje, ties pa-
čiais jo namais, Jankinsą su-
laikė trys nepažįstami vyrai.
Matyt, kad jie buvo plėšikai,
apsinuodiję alkoholiu arba
narkotikais.

Jankins pasižiūrėjo į tris vy-
rus, nepanorė duoti jiems 25
centų ir pasakė, kad jų reika-
lavimų netenkina. Niekas dau-
giau jiems nesakė ir nieko ne-
laukė, jis apsisuko ir pradė-
jo žingsniuoti į savo butą.

Niekas nesakė jam ir kiti vy-
rai. Bet vienas išsitraukė iš
kišenės revolverį ir iš užpa-
kalo paleido šūvį į Charles Jan-
kinsą. Tai buvo paskutiniai
Jankins žingsniai... Jis nu-
krito, o užpuolikai nužings-
niavo.

Šūvis visus sukėlė ant kojų.
Tuojau išbėgo ten pat gyvenęs
Charles Jankins 46 metų am-
žiaus brolis. Policijai jis papa-
sakojo apie krįstantį brolį ir
žingsniuojančius užpuolikus.

Sužeistas tuojau buvo nu-
gabentas į St. Bernard ligoni-
nę. Gydytojai konstatavo mir-
tį. Kulka perėjo per krūtinę ir
perskrodė širdį. Gydytojai ne-
galėjo išgelbėti jo gyvybės.

Kiekvienas yra pasipiktinęs
šiotiku žiauriu žmogaus nužy-
dymu ties savo namais.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda.
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS

AM-FM RADIJŲ
KAINOS PRASIDEDA NUO
\$1500
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIOJOS SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ŠIA VASARĄ TRYS

EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tris dienas. Vi-
etų skaičius ribotas. Registruokite
tuojau. Išlaidų suma leidžia ilgesnį
laiką pabūti Lietuvoje. Paruošiamie
dokumentus atsikviesti gimines
i Ameriką.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-978-8

Be to, kyla klausimas: ar
vertėjo netekti gyvybės dėl 25
centų? Ar nebuvo geriau ati-
duoti jiems 25 centus ir likti
gyvam?

Iš kitos pusės, ar buvo ko-
kia garantija, kad žmogžū-
džiai, gavę 25 c., nebūtų parei-
kalavę dar daugiau. Ar yra ga-
rantija, kad jie, gavę 25 c., ne-
būtų vistiek nužudę jauną vy-
rą.

Kas tokiais atvejais daryti?
Aiškus daiktas, kad būtų bu-
vę geriau duoti jiems 25 c. ir
likti gyvam. Duoti 25 c. eiti na-
mo ir patelefonuoti policijai
apie užpuolimą, organizuoti
gaudymą ir padėti į kalėjimą
užpuolikus.

Mano manymu, pirmo eil-
nės reikia praveisti įstatymus,
kad ginklai nepatektų į neat-
sakomųjų žmonių rankas.
Reikia daryti spaudimą į kon-
greso atstovus, kad toks įsta-
tymas būtų praveistas. Reikia
bausti kiekvieną, kuris turi
ginklą be leidimo. Policija tu-
ri kirsti įtariamuosius ir atim-
ti ginklus. Jei nieko nedarysi-
me, tai kiekvieną dieną vis di-
desnis žmonių skaičius neteks
gyvybės, kaip neteko Charles
Jankins. Stasys Patlaba

AURORA, ILL.

Vasario 16 spaudoje ir per radiją
Auroros apylinkė pasitenkino
Vasario 16-sios paskelbimu per
vietos spaudą ir radiją.

Dar prieš Vasario 16-ją vietos
dienraštis "Beacon News" talpi-
no laišką apie šventės reikšmę
lietuvų tautai ir bendruome-
nei. Gi Vasario 16-ją jau įdėjo
ilgą straipsnį apie Mindaugo su-
jungimą Lietuvos valstybės po
jo vadovybę. Straipsnyje pilnai
buvo aprašyta istorinė, nepri-
klausoma ir okupuota Lietuva.

Vienu kartu Lietuvos valstybės
sienos siekė nuo Baltosios iki
Juodosios jūros. 1918 m. ne-
prikllausomybės paskelbimas, jos
gyvavimo laikotarpį atsiėkti lai-
mėjimai ir, pagaliau, 1940 m.
maskvinės komunistinės valdžios
okupacija tik 22 metus gyvavu-
sios nepriklausomos Lietuvos.
Ši okupacija pati žiauriausia, ne-
gu bet kada yra buvusi Caro ar
vokiečių okupacija. Pusė mili-
jono lietuvių buvo ištremta į
Sibirą ir iš ten vos mažas procen-
tas tesugrįžo.

Laiškas ir straipsnis buvo gau-
ta iš Los Angeles, p. Valiuko.
Jų patekimu į spaudą pasirū-
pino Marytė Vizgirdienė. Vasa-
rio 15-ją per vietos radijo stotį
WMRO buvo pateiktas lietuviš-
kų dainų ir muzikos pusvalandis.

O Vasario 16-ją per šią stotį Ma-
rytė Vizgirdienė ir Vytautas Viz-
girda turėjo pusvalandžio pasi-
kalbėjimą apie šios šventės ir
sukakties reikšmę lietuvių tau-
tai. Tai buvo lyg papildymas
spaudoje tilpusio laiško ir straip-
sni. Pasikalbėjimas praėjo
sklandžiai ir turiningai.

Į stoties pareigūno klausimus
atsakinėjo M. Vizgirdienė ir Vy-
tautas Vizgirda.

Balfui rinklava

Ilgai trukusi Balfui rinklavi-
a eina pabaigon. Ši rinklavi-
a bus viena iš didžiausių, nes artėja
prie trijų šimtų dolerių. Tai jau
rekordinė suma Aurorai ir jos
apylinkėms. Anksčiau būdavo
tesurenkama apie 150-180.

Reikia manyti, kad aukotojai
pasidarė jautresni artimo pa-
gelbai ir, be to, į mūsų apylin-
kęs įsijungė keletas daktarų, kurie
paaukodami didesnes sumas pa-
daro pačią rinklavią vertinges-
nė. Rinklavi-
a daviniai bus pa-
skelbti artimiausiu laiku spau-
doje.

Jei dar kas atsirastų norinčių
paaukoti, prašau atsiųsti money
orderį ar čekį United Lithuanian
Relief Fund of America, Inc.,
Balfio įgaliojimo, B. Jablonskio
vardu 933 Garfield, Aurora, Ill.
60506 arba pašaukti telefonu
896-5688.

Visiems aukojusiems nuošir-
dus ačiū.

Maršas aidyba

1970 metų perrinkta senoji
valdyba. Ji paliko tik iš 4 as-
menų, nes buvęs pirmininkas
Juozas Vizgirda iš valdybos at-
sistatydino.

Pareigomis pasiskirstė taip:
Domicelė Vizgirdienė — pirmi-
ninkas, Marytė Vizgirdienė vi-
cepirmininkas, Vytautas Vizgir-
da — išdininkas ir B. Jablons-
kis — sekretorius. B. J.

Pagrindinė Lenkijos komunistų partija?

Chicagos lenkų laikraštis
Dziennik Zwiazkowy praneša
DP žinią iš Varšuvos, pasak
kurią Albanijos radijo siustu-
vas paskelbė vadinamos Len-
kijos komunistų partijos laik-
raščio "Czerwony Standard"
("Raudonoji Vėliava") straips-
nį, kuriame rašoma, kad

"Lenkija yra sovietų sociimpe-
rializmo kolonija".

Santykiai tarp Maskvos ir
Varšuvos esą palaikomi sovie-
tų durtuvais. "Lenkija nepri-
klausomybės ir suverenumo,
kurios Gomulka ir Cyrankie-
vičius taip garsiai gina, vi-
siškai nesančios pavojuje, ka-
dangi paprastų paprasčiausiai
jų visiškai nesą, rašas tas len-
kų komunistų laikraštis.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TURIGERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

Susirinkimų ir pareigimų PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliiečių Pa-
talpos Klubo mėnesinis susirinkimas
įvyks sekmadienį, kovo 15 dieną 1:00
val. po pietų, Hollywood svetainėje,
2417 W. 43rd St. Nariai malonėkite
atsilankyti ir aptarsite klubo reikalus,
kurių yra daug.
Rožė Didžiagalviene, rašt.

A. + A.

MAGDELENA GINTNERIENĖ VASIUKEVIČIŪTĖ

Gyv. 3221 W. 61 Street

Mirė 1970 m. kovo 11 d., 4:10 val. ryto. Gimusi Lietuvoje, Sintau-
tuose, Sakų apskr.

Amerikoje išgyveno 20 metų.
Paliko nuliūdę: vyras Antanas, sesuo Aldona Paškevičienė su še-
ma, broliai — Vytautas ir Juozas Vasiukevičius su šeimomis ir Dr.
Algirdas Vasonis su šeima, pusseserė Antosė Šuopienė su šeima, pus-
brolis Dr. Justinas Dėdinas, krikšto duklė Joana Augienė su šeima
bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Lietuvoje liko brolis Jonas su šeima.
Ketvirtadienį, 3 val. p. p. kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette
koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Balfui.
Seštadienį, kovo 14 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į
Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų
bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Magdelonos Gintnerienės giminės, draugai ir pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį
patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, sesuo, broliai, giminės.

Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. 476-2345.

STANLEY MANKUS

Gyv. 10912 So. Artesian Avenue

Mirė 1970 m. kovo mėn. 10 dieną, 2:40 val. ryto, sulaukęs 76 me-
tų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Ervilko parapijoje.

Paliko nuliūdę: žmona Julia (Ažkaitė), duklė June Hill, žentas
Ben, anūka David ir Donald bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Lietuvių Prekybos Rūmams ir Lietuvių karių veteranų
Dariaus - Girėno postui.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st
Street.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Balzeko Lietuvių kultūros muziejui.
Penktadienį, kovo 13 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Stanley Mankaus giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, duklė, giminės.

Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. 476-2345.

A. A.

JONAS PUNISKA

Ilgus metus gyvenęs Chicagoje, o paskutiniuosius 11 metų gyvenęs
Floridoje, Tampos miestyje.

Mirė 1970 metų kovo mėn. 10 dieną, sulaukęs 84 metų amžiaus.
Gimęs Lietuvoje, Suvalkijoje, Žaliosios vls. 1885 metų birželio 24
dieną.

Amerikoje išgyvenęs veik 60 metų. Čia atvažiavo 1910 metais.
Kurį laiką buvo apsigyvenęs Waterbury, Conn., netrukus persi-
kėlė į Chicago, kur susituokė su Sofija Kalvaityte, mirusia 1969 metų
liepos 21 d.

Paliko nuliūdusį sūnų Henriką Puniską ir jo žmoną Oną, anūka
Povilą, dukrą Hypatiją Zeimis, jos vyrą Petrą ir jų sūnų Gregorijų
Zeimis, JAV kariuomenės seržantą, tarnaujantį Vietnamo, ir daugelį
kitų giminų ir draugų Amerikoje ir Lietuvoje.

Jis priklausė Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijai, LDS 76-tai
kuopai, Lietuvių Socialdemokratų Sąjungai, Kestučio Klubui ir SLA
kuopai.

Kūnas pašarvotas Blounts koplyčioje, Tampoje, Floridoje.
Penktadienį, kovo 13 dieną 2 val. po pietų įvyks atsisveikinimas
su velioniu, o vėliau jo palaikai bus sudeginti.

Visi Jono Puniskos giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
prašomi atsisveikinime dalyvauti ir gražiai apie velionį prisiminti.

Duktė, sūnus ir anūka.

CANDID WEDDING PHOTOGRAPHER

Jei norite nuotraukomis įamžinti savo
vestuves ar kitas šeimos šventes, tai
kreipkitės į mūsų virš 30 metų paty-
rimą turinčią studiją. Darbo atlieka
patyrę fotografai. Meniška paruo-
šiamė vestuvinių albumus.

AL'S CANDID PHOTO'S

2719 West 43rd Street
Chicago, Illinois
927-6288

Call and ask for EDDIE BURBULYS

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlės ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS

GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-100

Dr. G. Baluko namo rūšys pavorito paviršiaus meno galerija. Kovo 4 d. dail. Vandos Kanytės-Balukienės darbų apžiūrėti susirinko: A. Pužauskas, J. Janušaitis, dail. A. Valeška, V. Kasniūnas, kun. J. Prunskis. Dešinėje — dail. V. Balukienė.

Foto V. Noreikos

Dail. V. Balukienės paroda

Paskutinioje lietuvių dailininkų parodoje Čiurlionio Galerijoje gam. netikėtai pirmą premiją laimėjo 20 metų vaikas Andrius Balukas, žinomo visuomenininko dr. G. Baluko ir dailininkės Vandos Balukienės sūnus. Jo laimėjimas kai kam buvo netikėtas, tačiau jo mama sako, kad Andrius turi kada nors ką geresnio padaryti, nes jis nuo pat kūdikystės "jeigu neperdavė, tai — pašydavo". Panašiai dabar darant ir jauniausia Balukų dukutė.

Ši šeštadienį Čiurlionio Galerijoje atidaroma Vandos Kanytės — Balukienės dailės darbų paroda. Dailininkė meno studijas pradėjo Vilniaus Meno akademijoje, o po karo darbą tęsė Freiburgo Meno mokykloje. Pernai ji baigė

Čikagos Academy of Fine Arts ir gavo diplomą.

Jau anksčiau dailininkė Balukienė dalyvavo eilėje amerikiečių ir lietuvių meno parodų, o 1961 metais buvo surengusi individualią parodą Čiurlionio Galerijoje.

Nors meno studijų metu dailininkė buvo išstatyta į senojo Vilniaus, Europos ir vėliausiai — Amerikos įtakų veikimą, ji pati prisipažįsta, kad pagrindiniai jos mokytojai buvę lietuvių dailininkai A. Valeška ir T. Vizgirda.

Kovo 14 d. 7 val. atidaromoje parodoje dailininkė turės 48 paveikslus, kurių 23 daryti akrilika, kiti — aliejumi. Šios parodos paveikslai sukurti per paskutinius dvejus metus. Pagrindinė kūrybos tema yra žmogus ir jo kūne paslėptos nuotaikos.

Kovo 4 d. dailininkė savo bute parodė paveikslus būriui Čikagos laikraštininkų. Paveiksluose matomas estetiškas subrendimas, jaučiamas vidinis kūrinio ritmas. Dailininkė susikaupusi ties menine forma ir jos problemomis, neieškodama komercinių galimybių, nepataikaudama "mėlynų miškelio" ir modernių sofų kombinacijoms.

Lietuvių parapijos reikalas — mūsų tautinės gyvybės reikalas

Dr. K. Bobelis, nuosirdus patriotas ir puikus kalbėtojas, Chicago apygardos valdybos pakviestas, skaityti temą: "Tautinis reikalas lietuvių parapijoje". Kaip žinoma, šis reikalas yra labai ir labai aktualus. Kad galėtume šį reikalą lietuviams palankia prasme išsprenditi, būtina reikia jį nuodugniai išgildinti: ieškoti būdų ir priemonių kenksmingiems faktoriams pašalinti... Visa Chicago lietuvių visuomenė yra kviečiama šioje paskaitoje dalyvauti, ir dalyvauti aktyviai: statyti klausimus, siūlyti sugestijas. Paskaita įvyks šį penktadienį, kovo 13-tą, 7:30, Jaunimo centre.

Pran.

Chicago taupymo ir skolinimo bendrovė

Kas naujo?

Jei jau esate 65 metų amžiaus ir gyvenate nuosavame name, tai pagal Illinois valstijos naują patvarkymą, kuris vadinasi Homestead Law, galite gauti taksų sumažinimą nuo \$1.500 dolerių namų įkainotos vertės. Vadinasi, jeigu jūsų namas yra įkainotas \$10,000, tai mokesčius nereikės mokėti už 1.500 dol. Ta nuolaida palies 1970 m. mokesčius, kurie turės būti sumokėti 1971 metais.

Chicago Taupymo bendrovė (6215 South Western Ave.) mielai visiems patarnaus išpildydama reikalingus dokumentus. Reikalinga tik įrodyti, kad esate 65 metų ar daugiau ir gyvenate nuosavame name, atseit, esate namo savininkas ir mokate už jį mokesčius.

Aplikacijos turi būti užpildytos iki šių metų liepos 1 dienos.

John Pakel, Chicago Taupymo bendrovės Tarybos pirmininkas pranešė, kad visas patarnavimas bus teikiamas nemokamai. W.B. Sebastian

Gaujos šaudos

Pirmadienį vakare į Burger King restoraną, 11201 S. Halsted St., kur valgė septyni "gengsterių mokinių" (Gangster Disciples) gaujos nariai, įėjo trys Mount Vernon Rangers gaujos nariai ir pradėjo priekabę ir muštynes, kol vienas jų trijų išsitraukęs revolverį peršovė penkis septynių gaujos narius. Vėliau policija tris užpuolikus suėmė. Sužeistieji, kurių du sužeisti sunkiai, nugabenti į Roselando ir St. George ligonines.

Planuoja masinį skiepimą

Chicago sveikatos taryba planuoja šiemet prarasti masinį gyventojų, ypač vaikų, skiepimą, mažiau nei 2 milijonus. Tuo būdu norima apsaugoti nuo galimų epidemijų. Skiepimą

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

PORTERIS REIKALINGAS VYRAS LENGVAI NAMŲ APŽIURAI

3 dienos savaitėje, nuo 3:30 iki 11:30 val. po pietų.

Reikia pristatyti rekomendacijas ir praeiti sveikatos patikrinimą. Susikalbėti angliškai. Tarpe priedų prie algos, mūsų tarnautojai gauna 20% nuolaidos nuo prekių ir gydymosi apdrauda.

Prašome kreiptis pasikalbėjimui į

Personalinį Departamentą, 7-me aukšte, po 3 val. p. p.

CHAS. A. STEVENS & CO.

25 No. STATE STREET

TRUCK SEMI-TRAILER MECHANICS

Steady work. Over union scale for journeymen. Paid holidays and usual fringe benefits.

Call Mike for appointment

8 A. M. — 4 P. M.

CL 4-9892

MANAGER

Experienced man to manage a Small tool & die shop, also sales and quoting. Salary open — North side Area.

Call 792-2579

after 5 P. M.

ma bus nuo trijų ligų — voikiškų tymų, difterito ir paprastų tymų. "Chicagoje per daug yra neapsaugotų žmonių ir yra galimų epidemijų pavojus", pasakė sveikatos komisierius Dr. Murray Brown.

Nuo gegužės 1 d. prasidės skiepimas nuo tymų 350,000 vaikų iki 9 metų amžiaus.

Teisininkai ir "Septynių" teismas

Chicagoje susidarė teisininkų organizacija, pasivadinus A. E. L. E. ("amerikiečiai už efektingą įstatymų vykdymą"), kuriai vadovauja žymus teisininkas — Northwestern universiteto profesorius Fred Inbau. Ši organizacija įteikė peticiją Jungtinių Valstybių Apeliacijų Teismui, skatinant patvirtinti federalinio distrikto teismo (Chicagoje) teisėjo Hoffmano uždėtus bausmes už teismo įžeidimus.

"Su tokiais flagrantais įžeidinėjantais elgesiais, kaip kad buvo Chicago septynių teisme, reikia teisiškai pasielgti", pasakė prof. Inbau.

TRUMPAI

— Magdalena Gintnerienė, gimusi Vasiukevičiūtė, gyv. 3221 West 61 St., kovo 11 d., 3 val. ryto staigiai mirė nuo širdies priepuolio. Buvusi mokytoja. Kovo 12 d. bus pašarvota A. Petkaus koplyčioje. Platesnis pranešimas apie laidotuves bus šeštadienį.

— VKLS Čikagos skyriaus

1970 m. naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė paigromis: J. Lekas — pirm., D. Šukelis — vicepirm., V. Gasperienė — sekretorė, A. Stankus — ižd., J. Vincius — kasos rašt., T. Sparks — parengimų vadovas ir I. Valauskienė — vyr. šeimininkė. Naujoji valdyba, š. m. kovo mėn. 15 d. 3 val. p. p. Tado Sparkio patalpose, 4429 S. Maplewood Ave., šaukia narių susirinkimą. Tarp kitų darbotvarkės punktų bus pateiktas skyriaus veiklos planas. Malonūs nariai prašomi susirinkime dalyvauti. Valdyba

— Lietuvių Foto Archyvo

Fotografijų ir skaidrių konkurso laimėtojai juri komisijos buvo atrinkti ir bus paskelbti šį sekmadienį, kovo mėn. 15 d. 3 val. po pietų Jaunimo centre. LFA foto konkurso juri komisija šiais metais susidėjo iš K. Izokačio, A. Kezio, S.J. G. Vaitienės, Z. Serapinienės ir A. Grigaičio. Programoje Dalios Kolbaitės paskaita

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

CLERK TYPISTS Modern near Loop and near North-Western station. Office has openings for several clerk-typist. New electric IBM equipment. Many Company benefits. Call Miss J. JEAN for appointment 263-5080 CHICAGO MIDWEST CREDIT 165 No. CANAL

COOKS HELPER

7901 W. LORENZ (4800 North — Norridge)

452-8265

EXPERIENCED HOUSEKEEPER — COOK

References, elderly couple, live in. \$85.00 per week. Use of car, must speak English. Good home for right person. No laundry, no cleaning. FO 9-8002

SEWING MACHINE OPERATORS

First or Second shift. Experience, preferred but not necessary.

J. W. JOHNSON CO. 3100 W. RANDOLPH BELLWOOD

Tel. 544-3600

GENERAL OFFICE — LOOP

Typing required, some bookkeeping helpful. Good salary. Call or apply:

11 So. La SALLE Room 1701

Tel. 726-4720

VIREJA — AUKLE

Du priešmokyklinio amžiaus vaikai. Lengvas virsmas. Svarai yra valytoja. Privatūs kambariai erdvėje, bute, artimoje Čikagos šaurėje. Pilna gydymo apdrauda, apmokamos atostogos, labai geras atlyginimas. Susikalbėti angliškai. Tel. 944-4339

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

PIGIAI PARDUODAMA LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA. Skambinti telef. 434-8292.

"Žibuntas Mikšys — Ekslibristas", dail. Žibunto Mikšio darbų skaidrių albumo pristatymas, LFA foto konkurso eksponatų paroda. Visi yra kviečiami dalyvauti.

— Vincas Suopys, gyv. 1407 North 16th St., Melrose Park, Ill. gyvendamas Lietuvoje, Sintautų apylinkėje, šakių apskrityje, buvo pavyzdingas ūkininkas ir daugelio premijų laimėtojas ūkio srityje, o dabar, išėjęs į pensiją, pradėjo domėtis medžio drožinėjimo darbais. Jo kruopščiai rankų darbo pavyzdžių teko matyti giminių, kaimynų ir pažįstamų namuose, kurie puošia jų butus.

◆ Antras kaimas — savo šeštojo sezono programą atlieka Play House salėje, 2515 W. 69th St. kovo mėn. 14 d. (8 val. vak.), kovo 15 (6 val. vak.), o taipgi kovo 20 ir 21 (8 val. vak.). Staliukų rezervacijos būtinios. Skambinti: Nijolei Stakauskieni PR 8-6804. (Pr).

◆ Kviečiame į talką! Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kaizin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo suteiktą jėgą prie Encyclopaedia Lituanica, kurios bus 6 tomai. I-asis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiimant.

Chicagoje prenumeratas priima: Naujienų, Draugo, Barcaus, Margučio, Jaunimo Centre pas p. Rožanską įstaigose, Marginių ir p. Tvero krautuvėse.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai,

2. Vinco Krėvės raštai — 6 tomai,

3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotą beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: leidyklos (617) 268-7730, Namų (617) 282-2759.

(Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zeme — Pardavimui

PASKOLO, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISIEMS DRAUDIMO REIKALAMS

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

• PALOS PARK — ORLAND PARK

rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo \$7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.

VILLA — WEST

135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai.

TELEF. 349-0600

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas — pardavimas

REAL ESTATE

Parašų paliudijimas

NOTARY PUBLIC

Draudimo informacijos

INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY

2737 W. 43rd STREET CL 4-2390

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Acher, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775

(Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, dovanos visoms progoms

3237 WEST 69th ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629 WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, baldai, maistas, pinigai.

Skambinti LA 1-6047

(kainavimas veltui, kreipkitės bet kada

GREITAS IR TVARKINGAS VISOKIAUSIŲ NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS. Be to šioje kontoroje daromi ir lūdimai vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blaikai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

PARDUODAMAS NAMAS — ADDISON, ILLINOIS 3 miegamųjų rancų tipo rezidencija, su pilnu įrengtu rūsiu, pristatytu garu. aptvertu kiemu. arti mokyklų ir krautvių. Viskas buikiame stovyje. \$32,500. Skambinti PR 8-6916

60 MYLIU NUO ČIKAGOS. prie Kanakee upės kranto, ant plataus sklypo 4 kambarių namas pardavimui. Ideali žveivėlių ir poilsio, Čikagos Tel. 847-8985 po 7 val. vakaro.

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenčių naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irenčių vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turite leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Zukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., CHICAGO, ILL. 60609 Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idedame.

KAMINŲ IŠVALOME ir pataisome. Nudėžome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinti LA 1-6047

(kainavimas veltui, kreipkitės bet kada

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, MARCH 12, 1970